

Bijlage 1 – Geharmoniseerde risico-indicator duurzaam gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Achtergrond

In richtlijn 128/2009/EG inzake duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (oktober 2009) is opgenomen (artikel 15) dat de EU risico-indicatoren vaststelt waarmee de voortgang van die verduurzaming kan worden gevolgd. De risico-indicatoren dienen gebaseerd te zijn op betrouwbare statistische gegevens die vanwege communautaire wetgeving door EC en lidstaten verzameld worden. Met behulp van de indicatoren kan het gebruik van bepaalde werkzame stoffen worden gemeten, bijvoorbeeld stoffen die extra aandacht verdienen vanwege risico's en/of stoffen die passen binnen de geïntegreerde gewasbescherming. Het staat lidstaten overigens vrij om reeds bestaande nationale indicatoren te blijven gebruiken¹.

Voorstel van de Europese Commissie

Met het voorstel geeft de EC invulling aan de vereiste uit de richtlijn. De geharmoniseerde risico-indicator die de EC voorstelt, maakt onderscheid in vier categorieën stoffen: laagrisico stoffen, gewone stoffen, stoffen die voor vervanging in aanmerking komen ('candidates for substitution', Cfs) en stoffen die geen EU goedkeuring hebben maar op basis van vrijstellingen op lidstaat niveau tijdelijk mogen worden gebruikt in geval van noodsituaties. Per lidstaat en vervolgens voor de gehele EU wordt voor elke groep de hoeveelheid werkzame stof weergegeven (omgerekend naar kilogram, gebaseerd op afzetgegevens) (risico-indicator 1) en het aantal verleende vrijstellingen (risico-indicator 2). De hoeveelheid werkzame stof en het aantal vrijstellingen worden vervolgens vermenigvuldigd met een wegingsfactor. De wegingsfactor voor laagrisico stoffen is 1, voor gewone stoffen 8, voor Cfs 16 en voor niet EU-goedgekeurde stoffen 64. Deze wegingsfactoren dienen ervoor te zorgen dat het gebruik van laagrisico stoffen wordt bevoordeeld en het gebruik van Cfs en niet-EU goedgekeurde stoffen wordt benadeeld. De periode 2011-2013² dient als referentieperiode. In het voorstel van de EC wordt de grootte van de wegingsfactoren niet onderbouwd.

Commentaar van de Nederlandse delegatie

Nederland kan zich vinden in het gebruik van afzetgegevens voor een EU geharmoniseerde indicator omdat die het meest betrouwbaar zijn en in alle lidstaten uniform worden verzameld en gerapporteerd aan EuroStat. Ook het rapporteren over het aantal verleende vrijstellingen is wenselijk omdat het bijdraagt aan het bevorderen van een gelijk speelveld.

De Nederlandse delegatie heeft als commentaar ingediend dat een indeling in de vier categorieën in combinatie met wegingsfactoren wenselijk is omdat het aansluit bij het stimuleren van het gebruik van laagrisico stoffen³. Echter is voor de wegingsfactoren wel een betere onderbouwing nodig. Nederland heeft voorgesteld om gebruik te maken van een wegingsfactor die is gebaseerd op de periode (het aantal jaren) waarmee een stof voor de eerste keer wordt goedgekeurd: laagrisico stoffen 15 jaar, gewone stoffen 10 jaar, Cfs 7 jaar, vrijstellingen 120 dagen. Daarmee krijgen de wegingsfactoren een basis in reeds

¹ Nationaal maakt de Nederlandse overheid overigens bij de evaluatie van beleid, zoals de lopende tussenevaluatie van de nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), gebruik van de Nationale Milieu Indicator Bestrijdingsmiddelen. Deze indicator is gebaseerd op verbruikgegevens (gecorrigeerd naar afzetgegevens) en emissies naar bodem, water en lucht en geeft een indicatie van de milieubelasting.

² Richtlijn 128/2009/EG diende in november 2011 in alle lidstaten te zijn geïmplementeerd. Met een gemiddelde over drie jaren wordt rekening gehouden met seizoen fluctuaties in plaag- en ziekte druk.

³ Zie onder meer pg 24 van de LNV visie 'waardevol en verbonden' en de nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst.

bestaande EU wetgeving. Omgerekend naar vergelijkbare wegingsfactoren uit het EC voorstel, met de wegingsfactor 1 voor laagrisico stoffen, wordt het dan 1 ½ voor gewone stoffen, 2 voor Cfs en 50 voor niet-EU-goedgekeurde stoffen.

Voorgenomen standpunt Nederlandse delegatie

De EC houdt in zijn voorstel vast aan de eerder genoemde wegingsfactoren (1, 8, 16, 64). De Nederlandse delegatie zal zich daarom onthouden van stemming en nogmaals wijzen op het belang van een objectieve onderbouwing van wegingsfactoren.